

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România şi streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru

Redacţia şi administraţia: Strada Prundului Nr. 15.
Inseratele se primesc la administraţie. Preţul după tarif şi învoială
Manuscrisurile nu se înapoiază TELEFON Nr. 226.

Oameni noi.

Cu cât se prelungeste războiul, tot mai mulţi oameni noi ies la suprafaţă. Deocamdată dau din coate să răzbească în societate, să apuce pe-un pedestal social cu mult mai sus decât cel din umbră, pe care i-a apucat războiul, nu peste mult însă se vor îmbulzi să devină şi factori cu greutate ai vieţii publice.

Nu suntem pentru principiul imutabilităţii pe nici un teren al vieţii. Nu aflăm că-i în folosul popoarelor ca societatea să fie împărţită în caste închise cu zid chinez, nu credem că-i folositor evoluţiei ca trecerea, dela una la alta, contactul, amestecarea acestor caste să fie făcută imposibilă. Din potrivă mărturisim credinţa că primenirea straturilor sociale, cât mai deasă şi cât mai puternică, e o condiţie necesară pentru prosperarea unui popor, că, peste tot, vremea castelor sociale a trecut de mult şi că un popor nu formează decât o mare familie.

Nu suntem împotriva oamenilor noi, când aceia reprezintă într-adevăr şi valori noi, când apar în frământările vieţii, în conducerea destinului unei ţări sau a unui popor, ca tot atâţia depozitari ai calităţilor şi energiilor reale. Dacă cineva ajunge la suprafaţă, devine om nou pe temelii valorii sale intrinsece, desigur că ridicarea lui e binevenită. Dela astfel de oameni se aşteaptă primenirea vieţii sociale şi publice.

Majoritatea oamenilor noi, pe cari i-a scos şi-i scoate la suprafaţă războiul, n-au reuşit să se ridice în baza acestei valori intrinsece. Un singur razim, un singur îndemn îi împinge spre alte straturi sociale, din cari apoi li se deschide drumul spre slujbe publice de greutate; o singură califică au, care li se pare că-i îndreptăţeşte să se îmbulzească: banul, averea. Avereă câştigată cu muncă uşoară, cu speculaţii deosebite în aceste grele vremuri de războiu!

Valoarea lor din lăuntru, dacă a fost nulă înainte de războiu, nulă a rămas şi acum. Fericitul liferant sau speculant prin nimic nu şi-a îmbogăţit mintea şi inima în cursul războiului. Nici cu trei şire n'a citit mai mult; nici o chestiune de ordin public n-a aprofundat-o; s-a ferit de orice gândire mai adâncă. În vremea

asta de războiu, în care s'a îmbogăţit, nici prin minte nu i-a trecut să facă studii serioase dacă vrea să se ridice între aceia cari au de mult această pregătire.

Nu s'a schimbat el, ci punga lui. Unde înainte de războiu punga lui chiorăia de foame şi o ascundea cum putea mai bine, azi e sătulă de parale, şi umflată şi rotundă, şi-o poartă pe din 'naintea nasului. Nu-i trebuiesc protectori, n'are lipsă de cunoştinţi din pătura socială spre care râvneşte. Atâta oboseală nu-i pentru un om de greutatea lui. El ştie că nu-i nevoie decât să-şi poarte punga doldora de parale pe sub nasul celor din pătura socială pe care o doreşte, ca să fie observat, cunoscut şi poffit „sus“.

Noi Românii — mulţămii lui Dumnezeu şi celor ce ne-au apucat pe dinainte — n'avem astfel de oameni noi. Noi n'am avut liferări la armată nici în stil mic, dar încă mare.

Insă în gazetele din capitală cetim zilnic despre aceşti oameni noi, cum pun la încercare răbdarea publicului prin faptul că-i trec mereu pe sub nas punga cea grea, în care-i pare fericitului liferant că-i închisă: cultura, vază, poziţie socială şi autoritate, mai ales autoritate.

E de-apreptul respingător să-i vezi cum se îmbulzesc, că se răţoesc, cum merg şi cum vorbesc de gravi, cum insultă cu purtarea lor. Se opreşte cu automobilul propriu în faţa cafenelei celei mai elegante, întră sgomotos, comandează un dejun cât un prânz copios, îşi aduce soferul şi-l postează lângă cutare domn care se pare că nu i-a observat automobilul. Leagă pretinii cu bancheri, plăteşte cu cinci bilete de câte-o sută pe un pretin sărac ca să nu-i zică „tu“ între alţii, îşi rotunzeşte burta, şi-o bătucesc cu lanţuri de aur, iar groasele degete de măcelar cu inele scumpe, vorbeşte prăpăstii, pomeneşte tot la al treilea cuvânt pe-un ministru sau pe-un grof, şi în vis se vede în cutare fotoliu roşu.

E şi aceasta o premenire a societăţii, premenire care a însoţit totdeauna războaiele, eşirea la suprafaţă a celor ce au devenit grofi şi baroni într-o noapte.

Dar nu aceştia sunt adevăraţii oameni noi de cari are lipsă societatea. Nu ei vor folosi ţărilor şi popoarelor, ci din potrivă ei constituie o primejdie permanentă

în viaţa socială şi publică. Unii se arată primejdioşi de pe-acum şi justiţia pe cât îi succede să-i descopere pune la răcoare pe aceşti boeri de contrabandă şi baroni „în spe.“ Nu sunt oraşe mari cari să nu-şi aibă procesele senzaţionale, procese pornite împotriva acestor oameni noi.

Dacă se ridică la suprafaţă, dacă reuşesc, vina nu e numai a lor, ci şi a societăţii care-i primeşte cu uşurinţă îndată ce vede punga lor plină. Până când averea va fi apreciată de societate mai mult decât ori ce calitate sufletească, sămânţa acestor oameni noi nu va seca.

Operaţiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 23 Iulie.

Câmpul de operaţiuni dela vest.

Intre mare şi Ancre s-au dat lupte mai vii de artilerie pe unii sectorii singuratici. În regiunea Richebourg am respins un detaşament duşman mai puternic de ecleraj. Intre Ancre şi Somme după ce toată ziua a domnit o activitate potenţată de artilerie, seara şi noaptea s-au dat lupte repeţite de infanterie pe frontul Theval - Guillemont. Atacurile engleze de aici, cu toate că au fost duse în luptă, fără nici o cruşare, masse de oameni, au rămas nesuccese. La Pozières şi la vest de acolo, lângă păduricea Foureaux, precum şi la marginea vestică dela Longueval, atacurile au adus cu sine lupte violente de apropiere. Intre Gouillemont şi Somme deja în poziţiile de asalt am înăbuşit cu focul nostru concentric încercările de atac ale duşmanului. La sud dela Somme după focul de artilerie care din când în când a fost foarte viu şi la care am răspuns cu un foc de o asemenea violenţă au urmat numai ieşiri izolate ale Francezilor, cari au eşuat. Mai mult de 100 prizonieri, între cari câţiva ofiţeri, i-am transportat în interior.

În regiunea râului Maas s-au dat în mai multe rânduri lupte mari de artilerie. În sectorul Fleury la ost dela râu am respins trupe duşmane cu granate de mână, iar în localitatea păduroasă situată la nord dela fortul Tavannes detaşamente de recunoaştere. La sud dela Damloup, în direcţia măieriştei Dicourt, am câştigat teren şi prizonieri, precum şi pradă.

O escadră aeriană franceză a

aruncat eri bombe asupra oraşului Mühlheim din Baden şi asupra satelor din apropiere. Două avioane duşmane le-am împuşcat în luptă aeriană şi atacului acestuia i-am răspuns imediat cu focul nostru greu îndreptat asupra oraşului Belfort.

La ost şi sud-ost.

La sud-ost dela Riga seara târziu am zădărnicit cu focul nostru concentric un atac duşman. Încercarea Ruşilor de a trece Styurul la Zahadka, spre sud-vest dela Berestecko, a fost împedecată de câtra baterii germane.

Câmpul de operaţiuni din Balcani.

Nimic nou.

Sforţările Papei pentru pace.

Cardinalul Gasparii secretarul Vaticanului, a adresat tuturor episcopilor diecezani din Europa următorul circular:

Sfinţia Sa Părintele Benedict al XV-lea, din prevedinţa dumnezească Papă, căruia foarte mult îi zace la inimă, ca decretul „Sacra Tridentina Synodus“ şi „Quam singulari“, edate de antecesorul său de fericită pomenire Piu al X-lea, să se observe cu pietate şi întocmai, la propunerea subsemnatului Cardinal secretar de stat, a binevoit, ca din prilejul apropiat a doua aniversări a celui mai dureros eveniment, să dispună următoarele: Toţi episcopii diecezani din Europa să se îngrijească cum vor şi mai bine, ca în bisericile şi oratoriile fiecărei dieceze, în ziua de 30 Iulie, care este Duminecă, toţi copiii de ambele sexe să se apropie cu cea mai mare solemnitate posibilă, de sfânta împărtaşire după intenţiunea Preafericitului Părinte. Contrar acestora nimic să nu se facă.

Constături între Sonnino şi prinţul Ghica.

„Neues Wiener Journal“ află din Roma peste Berlin, că Sonnino a avut o constături de un cias cu plenipotenţiarul României la Roma, prinţul Ghica. Este a patra constături între aceşti doi bărbaţi de stat dela înăsprirea crizei germano-italiene incoace.

Iminenţa ofensivă pe frontul macedonean.

Din Lugano se anunţă: Corespondentul parizian al ziarului „Secolo“ telegrafiază: Acum e sigur că generalul Sarrail va primi în timpul cel mai scurt trupele necesare,

ca să poată începe în fine acţiunea sa. Probabil că şi Anglia va face sforţări noi în Balcani, iar trupele ruseşti debarcate zilele trecute în Brest vor fi transportate probabil la Salonic.

Din România.

Muniţii sosite din Rusia. — O declaraţie a d-lui Marghiloman. — Secretul campaniei anti-dinastice. — Aprovizionarea Bucureştilor. —

După ştiri din Bucureşti Luni a sosit la Iaşi un tren din Ungheni cu 26 vagoane din muniţia comandată de România în Franţa şi transitată prin Rusia. E vorba, ca zilele acestea să mai sosească tot din Rusia încă două trenuri cu muniţii.

Ziarul „Steagul“ înregistrând această ştire spune, că luându-se în considerare cantităţile enorme de muniţii ce se folosesc în actualul războiu, vagoanele sosite din Rusia nu sunt decât un strop în mare.

Cu privire la svonurile despre formarea unui guvern de coaliţie în România, partidul conservator de sub conducerea d-lui Marghiloman, publică următorul comunicat:

Pentru a linişti pe federalişti, îi asigurăm în plină publicitate, că nici şeful partidului nostru d-l Marghiloman dar nici un alt fruntaş al partidului nostru nu pot crede în formarea unui guvern, la care să participe şi partidul nostru, care guvern să pună la dispoziţia Rusiei armata şi teritoriul ţării româneşti. Rusia este şi rămâne duşmanul nostru firesc sub toate împrejurările şi în toate timpurile. În faţa acestui duşman partidul conservator are o singură lozincă: Timeo Danaos et dona ferentes.

Citim în „Libertatea“:

Dela o persoană demnă de toată încrederea, care a participat la sărbătorirea zilei de 14 Iulie la Legaţiunea franceză, aflăm următoarele:

În salonul de recepţie al Legaţiei se făcuse într'un moment dat cerc în jurul dlui Blondel. Un schimb de idei începu asupra situaţiunii generale şi apoi asupra politicii noastre interne. Pe când vorbea d. dr. Cantacuzino, care acuza guvernul că a avut o atitudine prea dărză faţă de ruşi cu prilejul incidentului dela Mamorniţa, fostul ministru al Franţei îi întrerupse, spunând pe un ton ridicat:

— Nu, nu, greşeala este şi a Regelui. El a avut atunci o atitudine pe care ştiu că nu i-o va ierta d-nul Poklevski, care a şi început să-i plătească poliţa. Atitudinea pe care a avut-o în chestiunea Mamorniţei, Regele o va plăti scump.

Campania contra lui este abia la începutul ei. Aveţi răbdare şi veţi vedea pe Hohenzollern-ul vostru în situaţia lui Tino. Rusia nu va cruşa nimic. Şi dacă Brătianu va reuşi să

După Al. Petöfi. Supărarea şi bucuria mea.

C'a mea supărare,
Adâncă şi mare,
Zău, nu vei afla,
Oricât ai umbra.
Când jalea cea grea'n
Stăpânire-i mă ia,
Pieptu'n revoltă
E-a leilon grotă;
Şi inima'n el
Un biet mieluşel,
Pe care-l sfârtică,
Tot bucăţică,
Cu gheare
De feare...
Sângele-i sug,
Oasele-i smulg,
Creeru-i sorb
Mielului sdrob
Leii flămânzi. —
Dar nici bucurie,
C'a mea bucurie!

Raiu pe pământ
E pieptu-mi, când sânt
Şi eu câte-odat'
De soart'alintat;
Şi inima'n raiu
Suav trandafir,
Ce'ntruna se joacă
Cu dragi musafiri:
Cu raze de soare,
Cu fluturi uşori,
Şi-o privighitoare
Li cântă din zori,
Să 'nvii şi să mori!...
Un înger soseşte
Din cer, fără veste,
Priveşte uimit
Bobocu'nflorit,
L-atinge fierbinte
De buzele-i sfinte,
Il pune la sin
Şi sboară 'n senin
La Tatăl divin.

Introducere în istoria artelor.

de Al. S. Iorja'

II.

Assyria. În muzeul Louvre din Paris sunt păstrate resturi din palatul lui Sardanapal III. (884—860 înainte de Cristos) Frize şi reliefe de un efect deosebit. Nici Assyrienii n'au putut străbate la o concepţie liberă în cea ce priveşte corpul omenesc. Ca şi la Egipteni stăpâneşte încă concepţia arhitectonic-decorativă.

Dar cu atât mai mare este libertatea fantaziei în compunerea figurilor decorative. Lei cu capete omenestii şi alte împreunări bizare de părţi ale corpului omenesc şi animalic fac conţinutul care, ajungând la expresiune printr'o cultură atât de rafinată a formelor, produce cel mai fascinant efect.

Intre elementele aceste decorative găsim şi figuri omenestii cu aripi înşeri, cari deci nu sunt creaţii ale artei creştine. Cu prilejul săpăturilor la Ninive (1843) au fost găsite figuri de aceste de înşeri, cu barbă,

păr lung, în ornate preoţeşti, cu coarne şi cu aripi. Ținuta lor este sărbătorească, gravă. Au privirea strictă a stăpânitorului şi poruncitorului. Stilul figurilor acestora este de o monumentalitate extraordinară.

Au fost descoperite şi frize pictate, cari se apropie mult de o concepţie janeristică. Sunt scene din viaţa de toate zilele (ceea ce se numeşte janer, genre) ca: la cosit, la vânat, pescărit etc. dar şi aceste frize colorate păstrează stilul strict decorativ ferindu-se artistul de apropierea prea mare de natură.

Intre ruinele Ninivei au fost găsite şi plăci de alabastru, reliefe cari pe lângă sculptură mai erau şi pictate cu gust rafinat, servind astfel pentru acoperirea pereţilor interioarelor palatelor. Reliefele aceste de alabastru, pe cari figurile apar până în cele mai mici detalii îngrijit executate, îi fac iarăşi impresiunea unei rigozităţi tirane în stilizare, o suprimare a individualităţii prin forma atot-stăpânitoare. Şi arta aceasta este în deplină armonie cu cultura şi întreaga viaţa

a poporului assyrian compus din pături sociale, caste strict izolate una de cealaltă. Astişii se fereau încă de natură, însă au ajuns la o formulă de expresiune artistică, un stil, cu totul individual. Artă, atât pictura cât şi sculptura, este încă un adaos decorativ al arhitecturii.

Persia. Ca şi toate popoarele asiatică au şi Perşii stil propriu cu totul individual, floarea unei culturi naţionale adusă la un grad înalt al dezvoltării.

Artă popoarelor asiatică şi în primul rând artă persiană a exercitat o mare influenţă asupra artei popoarelor europene. Ornamentele atât de măestrit împletite, pe cari le găsim pe covorele persiene au trecut dela început în arta europeană. Aproape toate motivele decorative pe cari le găsim în manuscrise, săpate în peatră şi în lemn sau executate în metaluri pe la mănăstirile şi aşezămintele boerestii şi domneşti a le noastre, sunt incontestabil de origine asiatică şi în parte persană. Voi reveni deosebit într'o lucrare.

Afară de covora mai au Perşii

inșele Petrogradul sunt sigur că Poklevski va pune în joc toată averea lui ca să pedepsească până la sfârșit pe Regele Ferdinand.

Cei ce asistau la această ieșire a dlui Blendel au rămas uimiți de gravele destăinuri ale fostului ministru al Franței.

Așa dar, Rusia d-lui Poklevski, nu poate ierta regelui atitudinea demnă și românească pe care a avut-o față de invazia rusească dela Mamornița. De aici întreaga campanie împotriva dinastiei.

Pentru aprovizionarea Bucureștilor cu alimente guvernul român proiectează un împrumut de 5 milioane lei — scrie „Rumänischer Lloyd“.

Cat va mai dura războiul.

Părerile atașajilor militari ententiști.

Din Lausanne se comunică: „Giornale d'Italia“ a intervievat pe atașajii militari ai ententei pe lângă guvernul din Roma despre durata războiului.

După părerea ducelui *Volkonszki*, atașatul militar rus, războiul s'a apropiat de faza încheierii, dar suntem încă departe de sfârșitul războiului, fiindcă pe ententa o așteaptă încă multe și grele probleme, iar ofensiva rusă a avut până acum mai mult succese de ordin moral.

Colonelul *Lamb*, atașatul militar englez, a declarat că Anglia a tăcut în acești doi ani, iar acum, după toate probabilitățile, Anglia stă în fața unei acțiuni de o durată de doi ani.

În tot cazul sfârșitul războiului nu e atât de aproape, precum cred unii optimiști.

După părerea atașajului militar francez, *Francois*, rezistența germanilor e extrem de puternică, dar ententa și-a ajuns scopul, ca Germania să nu mai poată arunca, după voie, pe soldații săi de pe-un front pe altul.

Rușii au pierdut 500,000 de soldați.

Din Berlin se comunică: După depozitiile prizonierilor, după știri culese din diferite izvoare, precum și după alt material disponibil, s'a putut face un calcul apropiat al pierderilor rusești în cursul ultimei ofensive. Nu vom greși dacă vom spune că în spatele frontului, pentru fiecare corp de trupă erau pregătite 50 până la 75 la sută din efectiv, numai trupe de înlocuire. Spre a lua un singur exemplu din nenumăratele exemple ce le avem la îndemână, regimentul rus No. 35, din armata generalului *Lescinsky*, care luptă în Galizia de est, avea 3250 de oameni la 6 Iunie. După 4 zile n'au mai rămas decât 800. Prin urmare acest regiment a pierdut 2450 soldați, adică 75 la sută. Regimentul a primit la 21 Iunie 2200 de soldați, spre a ajunge la o forță bună de luptă, dar la 21 Iunie, cinci companii din opt, au fost în întregime distruse, iar alte trei companii nu mai aveau decât 20 până la 50 de puști.

Asemenea rezultate s'au observat la mai toate trupele. Aceasta este consecința tacticii de masacre ruse, care este aplicată de către comandantii ruși de sub comanda lui *Brussilov*. Toate știrile demne de încredere sunt de acord asupra faptului, că rezervele de $\frac{3}{4}$, cari au fost pregătite pentru înlocuirea trupelor combatante, nu mai pot atinge o

forță suficientă pentru luptă. Trebuie adusă din corpurile de rezervă altă carne de tun. Armata rusă de la sud-vest a pierdut într-o singură lună aproape 500.000 de oameni, în morți și răniți.

Ofensiva generală pe frontul Riga. „Le Journal“ este informat că generalul rus *Kuropatkin* a primit ordin să înceapă pe frontul Riga ofensiva generală.

După telegrame din Berlin, Rușii au atacat Sâmbătă spre sud-ost dela Riga în trei rânduri cu forțe colosale frontul german. Atacurile a premers o pregătire strânsă de artilerie. Toate atacurile au fost însă respinse.

Conferința dunăreană. Din Viena se comunică: Conferința dunăreană se va întruni în 4 Sept. la Budapesta, având la ordinele zilei chestiunile cari stau în legătură cu navigațiunea pe Dunăre.

Comunicatul Höfer.

Buletinul oficial pe ziua de 23 Iulie.

În nordul monarhiei.

Deoarece la sud-vest dela *Tartow* amenința un puternic atac rusec, trupele cari luptau pe *Măgura*, le-am retras pe spinarea principală a Carpaților. Neschimbandu-se altcum situația, nu s-a petrecut nici un eveniment mai nou.

La granițele italiene.

După câteva zile de liniște relativă, eri s-au desfășurat din nou lupte foarte violente pe frontul situat la sud dela *valea Suggana*. Sprijiniți de un foc constant și de cea mai mare violență de artilerie, Italienii au atacat de repetite ori în mai multe locuri, dar i-am respins pretutindeni cauzându-le pierderi foarte mari. În aceste lupte s-au distins în mod extraordinar unele părți ale batalionului 7 de vânători de câmp și ale regimentului 17 de infanterie, contra pozițiilor cărora a fost îndreptat atacul principal al dușmanului. Estenția luptelor crește și în regiunea *Paneveggio*. Atacul unei divizii italiene contra înălțimilor situate la sud-vest dela *Paneveggio* l-am respins sângeros. Tot atunci a eșuat și atacul unui batalion italian pe înălțimea situată la nord dela comună. Unii sectori ai frontului tirolez, pe cari eri nu au fost lupte, au stat sub un foc de artilerie deosebit de violent. Pe frontul dela *Isonzo* a stat sub foc puternic de artilerie *Monte San Michele*.

Câmpul de operațiuni din Balcaii

Situația e neschimbată.

Generalul de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Audiențe-diplomatice-militare.

Din București se anunță:

Vineri M. S. Regele a primit în audiență pe d. Al. Marghiloman, șeful partidului conservator. — D. de St. Aulaire, noul ministru al Franței și d. colonel Després, noul atașat militar, sunt în drum spre România.

draperii lungi cu multe cute ca și în arta chinezescă.

Inrudirea artei perziane cu cea chinezescă și japoneză pare și mai elatantă dacă mai luăm în considerare și cărțile-manuscrise persiane. Biblioteca curții imperiale din Viena posedă câteva vechi manuscrise, la privirea cărora am rămas uimit de bogăția în forme și culoria decoratiunilor acestora. Toate paginile sunt țicite de ornamente filigrane și cu îngrijire extraordinară desenate. Și ce frapază și mai mult, cu toate că artistul pune atât de mare pond pe detaliile și executare, nu scapă din vedere nici efectul întreg al suprafeței. O armonie dulce se desprinde de pe filele aceste, pe cari și scrisoarea, litera și aranjarea ei este artă decorativă superioară.

O putere de imaginațiune, bogăție în concepție, formulă grațioasă de expresiune, focul oriental—caracterizează arta poporului acesta. O lume frumoasă un rai pământesc care fascinează.

— D-l Em. Porumbaru, ministrul de externe, a avut Sâmbătă d. a. la ora 3 o întrevedere cu d-l Radeff, ministrul Bulgariei în Capitală.

— D-l general *Iliescu*, secretar general al ministerului de război, însoțit de doi ofițeri superiori, a plecat Sâmbătă în inspecție militară la *Bazargic* și la frontiera bulgaro-română.

Pentru Orfelinatul Uniunii fem. rom. din Ungaria.

Colecta doamnelor *Maria Maximilian*, prezintă, *Maria Al. Suru* viceprezintă, *Dumitru Jaliu*, secretar la „Reun. fem. rom. pentru ajutorarea și înfrumusețarea bisericii „Sfinte Adormiri din Brașovul-vechiu,“ precum și colecta domnului *George Boieriu*, cală de timar, în sumă de 180 coroane 40 fileri prin contribuțiile a 187 membre și membrii ajutători a-i Orfelinatului.

Câte 10 cor.: *Maria Al. Suru*, viceprezintă reun. fem. rom. din Brașovul-vechiu. *Ioan Tampa*, sublocotenent în Reg. Nro. 2 de infanterie.

Câte 5 cor.: *Maria Ios. Maximilian*, prezintă reun. fem. rom. din Brașovul-vechiu.

Câte 3 cor.: *Victoria G. Russu*, *G. Russu* (măcelar), *Maria I. Voicu*, *Maria Rom. Ardelean* soție de învățător, *George Boieriu*, *Maria G. Boieriu*, *Dumitru Noian* măestru de zidărie.

Câte 2 cor. 50 fil.: *Berta David* Popovici soție de medic-veterinar, *David Popovici* medic-veterinar.

Câte 2 cor. 40 fil.: *Dumitru N. Căpățînă*, *Elena D. Căpățînă*, d-șoarele: *Elvira Căpățînă*, *Elena Căpățînă*, *Mimi Căpățînă*, *Valentina Toma* (Doboli), *Olga Walitsch* soție de comerciant, *Ana Șerban*, *Maria G. Puiu*, vād. *Marina N. Tampa*, *Elena I. Puiu*, *Marina N. Neaguș*, *Ana D. Cârstea*, *Ioan Puiu* proprietar, vād. *Floarea Coleșa*, *Paraschiva Tarcea*, *Efrosina I. Aldea*, *Elisaveta I. Bârsan*, *Maria N. Tinț*, *Dumitru Jaliu* ofițiant orășenesc, *Ioan Bratu* funcționar, *Neculae Petrișor* epitrop, d-șoara *Elena Petrișor*, *Maria I. Balea*, *George Rusu*.

Câte 2 cor.: *Maria D. Grecu*, *George Rusu* jun. (str. lungă), vād. *Maria G. Puiu*, *Bede Ödön*, comerciant.

Câte 1 cor. 40 fil.: *George Florea* (Azuga), *Petru Florea*, *Neculae Dârstar*, *George Șerban* (str. morii), *Marina C. Jaliu*, *Maria A. Lupu*, *Marioara Opreșcu*, *Theodor Manu*, comerciant, vād. *Maria I. Bârsan*, soție de cantor.

Câte 1 cor. 20 fil.: *Maria I. Rașer*, vād. *Efrosina Stroe*, *Paraschiva N. Aldea*, vād. *Ana Sibian*, vād. *Elena V. Tampa*, *Efrosina G. Irimie*, *Elisaveta V. Chereiu*, *Elena Bârsan* (curmătură).

Câte 1 cor.: *Ana I. Puiu*, vād. *Elena G. Persinar*, d-șoara *Marioara Suciuc*, *Franz Schmidt* (abator), *Breckner & Clompe*, comerciant, *Gusbeth Iosef* cărciumar, *Neculae Sârbu*, antreprenor.

Câte 60 fileri: vād. *Vasilica Tampa*, *Marina V. Moldovan*, vād. *Ana Sandu*, *Elena G. Sandu*, *Paraschiva D. Trifu*, *Elena D. Vlădărean*, *Floarea G. Rusu*, *Paraschiva I. Voicu*, *Elena I. Puiu*.

Câte 50 fileri: soldatul *Tusi Sándor*.

Câte 40 fileri: *Elena Chiverar*, *Megyeri Mihályne* soție de sergent major, *Paraschiva C. Voicu*, vād. *Paraschiva Oprea*, *Sommerauer Michael* (abator), d-șoara *Roza Sommerauer* (abator), *Marina D. Chivărar*, d-șoara *Anicuța Rusu*, *Mircsa Ferencz* (abator), d-șoara *Elena Căchler*, *George Jinga*, *Elena C. Lazar*, *Floarea Rășnoavean*, *Elena Vasi*.

Câte 30 fileri: Ștefan Bârsan.

Câte 20 fileri: *Marina I. Dușa*, *Ilie Sandu*, *Maria Morar*, *Maria G. Domnișor*, *Maria I. Dușa*, *Ioan Jinga* (str. Crucii), *Paraschiva I. Aldea*, *Ana D. Aldea*, vād. *Paraschiva Bușca*, vād. *Elena Buștea*, *Mihaila Morar*, *Maria David Puiu*, d-șoara *Eugenia Puiu*, *Sia Lepșa*, *Marina Ștefan*, *Venzel Ilona*, *Dumitru Rusu*, *Marina Constandin*, *Paraschiva Florea*, *Paraschiva Puiu*, *Maria Cristolovean*, *Efrosina Florea*, *Otilia Puiu*, *Maria Țițeu*, *George Vulcănean*, *George Arsu*, *George Spătar*, *Paraschiva Secelean*, *Ecaterina Dârstar*, *Ecaterina Micu*, *Efrosina Sârbu*, vād. *Paraschiva Stroe*, vād. *Paraschiva Rusu*, *Maria Rășnoavean*, *George Paraschiv*, *Elena Țiței*, *Maria Aldea*, *Maria Cristolovean*, *Elena Enache*, *Paraschiva Ghimbășan*, *Maria Rășnoavean* (str. Sitei), *C. Cristolovean*, *Paraschiva Marin*, *Nicolae Bălaș*, *Paraschiva Drăghiciu*, *George Cati*, vād. *Paraschiva Savu*, *Paraschiva Spătar*, *Maria Aldea*, *Paraschiva Balea*, *George Petrișor*, *George Puiu*, *Costi Puiu*, *Nicolae Samoilă*, vād. *Susana Jugănar*, *George Crețu*, *Paraschiva Tampa*, *Nicolae Lupu*, *Nicolae Voicu*, *Zosim Fori*, *Nicolae Tampa*, vād. *Elena Bodean*, *Elena I. Barbu*, vād. *Marina Rusu*, *Ana I. Popovici*, vād. *Ana Lupu*, *Ioan Cati*, *Ioan Oitea*, vād. *Elena Cati*, *Zinca Aldea*, vād. *Reveica Târtoabă*, *Ioan Negură*, *Elena Florea*, *George Domnișor*,

Reveica Oltean, *Ana Cabler*, *George P. Aldea*, *Elena Turcu*, *Paraschiva Rusu*, *Maria Vasile Orghidan* (abator), *Paraschiva Buzoiu* (abator), *Reveica Brătuc* (abator), d-șoara *Elena Ardelean* (abator), *Elena Siegel*, *Paraschiva Pușcaș*, *Maria Columban*, *Paraschiva Nic. Șinșan*, *George Voina*, *Iancu D. Opreșcu*, *Maria Târtoabă*, *Mina Arsu*, *Elena Chivărar*, *Nicolae Sulică* (abator), *Paraschiva Muntean*.

Se chitează cu cea mai adâncă mulțumită pe care o adresăm atât generoșilor contribuitori precum și zeloșilor colectanți, stimatelor doamne *Maria Maximilian*, pres. Reun. *Maria Al. Suru* viceprezintă, numite membre binefăcătoare, precum și d-lor *Dumitru Jaliu* secretarul Reun. și *George Boieriu* cală de timar, fiind numiți membri binefăcători.

În numele Uniunii.

Maria B. Baiulescu
prezintă.

ȘTIRI.

— 24 Iulie n. 1916.

Aniversarea luptei dela Lissa.

Implinindu-se Joi 50 ani dela memorabila luptă dela insula Lissa, în care s'a distins neuitatul colonel român bar. *Urs de Marginea*, dela a cărui naștere s'au împlinit anul acesta 100 ani — s'a oficiat în catedrala din Sibiu un serviciu divin pe seama soldaților români din garnizoana Sibiuului, prin d-nul *Dr. A. Crăciunescu*, profesor seminarial, care a rostit soldaților și o cuvântare ocazională, explicându-le însemnătatea zilei, și scoțând la iveală vitejia soldatului român, manifestată și atunci, ca și acum.

O înmormântare duioasă.

Ni se scrie din Satulung: *Mercuri* am petrecut între lacrimi la locul de vecinică odihnă rămășițele pământești ale regretei d-șoare *Speranța Dogariu*, fiica d-nei *Juliana Dogariu*, văduvă de învățător-director din Satulung. Participarea la înmormântare a tuturor straturilor societății din Satulung, Români și streini, a fost cea mai grăitoare dovadă a stimei și iubirei, de care s-a bucurat în viață regretata defunctă. Din Brașov s'au grăbit deasemenea să dea ultimul onor defunctei mai multe doamne și d-șoare, între cari d-nele *Puiu*, *Frațes*, *Oancea* și d-șoarele *M. Pop*, *E. Sfetea*, *Puiu* și *M. Suciuc*. Serviciul funebru a fost oficiat de preoții *Popea*, *Z. Popovici*, *Simțion* și *Leucă*, iar pîrintele *Leucă* a parentat în cuvinte duioase pe cea care a trecut atât de timpuriu din mijlocul nostru. *Sicriul*, împodobit cu flori, a fost apoi ridicat din casa mortuară și depus între lacrimi și regrete spre vecinică odihnă. Fie-i somnul lin!

Călătoria în comitatele Maramurăș și Bistrița-Năsăud.

„*Budapești Tudosito*“ comunică din loc competent, că din teritoriile pentru operațiunile interne de războiu fac parte și comitatele *Maramurăș* și *Bistrița-Năsăud*. Pentru a călători în aceste comitate e nevoie de un permis special militar.

Restrângerea dispensei.

Revista semioficioasă „*Külügy-Hadügy*“ e informată că s'a împlinit numărul dispensei militare, nemai acordând guvernului dispense noi decât numai în cazuri excepționale și și în aceste cazuri numai gtoașilor mai în vârstă. Astfel din primele șase contingente tinere nu va mai fi nimeni dispensat. În ce privește chemarea sub arme a celor dispenzați, aceștia vor fi chemați sub drapelul gradatim la toamnă. Ultimul contingent de așezați va fi chemat la serviciul militar după terminarea seceriișului.

La masa studenților „V. Onițiu“

au mai contribuit: *Dl Gerasim Popa*, învățător în Cristian, în loc de cunună pe sicriul neuitatei sale soții Ț Paraschiva Popa nasc. *Rucărean*, 10 cor., d-l *Ioan Brotea* paroh în *Mateiaș*, ajutor 4 cor.

Primească generoșii donatori sincere mulțumite. *Diracțiunea mesei studenților.*

Necrolog.

„*Corvineana*“ institut de credit și de economii societate pe acții în Hunedoara, cu adâncă întruțare anunță, că binemeritul și distinsul președinte al direcțiunei sale *Petru Șinca*, paroh ortodox român în *Bătiz*, membru fondator la „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ și la „Societatea pentru fond de teatru român“ etc. după o viață rodnică, bogată în fapte nobile, ieri în 6/19 Iulie 1916, la oarele 8 seara

a adormit în Domnul. Binecuvântată și eternă-i va fi memoria!

Hunedoara, la 7/20 Iulie 1916.

Un nou ser. Din București se anunță că d. profesor *dr. Babeș* a inventat un ser comun. Se știe că până acum se făceau injecții deosebite pentru holeră, tifos și vărsat. Cu noul ser al d-lui *dr. Babeș*, o singură injecție apără în contra tuturor acestor boli. Soldații din armata română au început să fie vaccinați cu serul comun.

Prețurile maxime pentru făină. stabilite de cea mai nouă ordinațiune a guvernului ungar vor fi: 1) în comitatele de pe malul drept și stâng al Dunărei, suta de kilograme făină fină va fi de cor. 95.50: făină de gătit cor. 59.50, făină de pâine 41.47, făină de seacă c. 45.85.

La Budapesta, prețul va fi: făină fină cor. 96, de gătit cor. 60, de pâine 42.20, de seacă c. cor. 45.85. În comitatele *Aradului*, *Cianadului*, *Timișului*, și *Torontalului*, inclusiv orașele *Timișoara*, *Vârșeț*, *Panciova*, făină de grâu fină cor. 95, de gătit cor. 59, de pâine 40.75, de seacă cor. 40.85. În *Carăș-Severin*, pentru celeașă calități prețurile vor fi de cor. 85.50, 59.50, 41.47, 45.85. În *Ardeal*, comitatele *Alba Inferioară*, *Bistrița*, *Năsăud*, *Brașov*, *Ciuc*, *Făgăraș*, *Trei Scune*, *Hunedoara*, *Târnava mică*, *Cluj*, *Murăș Turda*, *Sibiu*, *Solnoc*, *Dobâca*, *Turda*, prețurile pe calitățile mai sus arătate vor fi cor. 96, cor. 60, 42.20, 45.85. Pentru comitatele *Bihorul*, *Sătmărulei*, *Maramurășului*, *Sălajului*, prețurile vor fi: cor. 95.50, 59.50, 41.47, 45.24.

Prețurile acestea maxime se înțeleg pe suta pe kgr., fără sac, dar cu cheltuieli de transport la stația de încărcare și pe bani gata. În caz de credit se poate socoti un plus de 2 procente cel mult peste prețul maximal. *F. P. R.*

Pentru orfelinatul românesc din Sibiu.

Transp. din Nr. 138 al G. Trans. C 13891-98

D-șoara *Cornelia Nistor* din vânzarea unei tave făcute de d-sa în motive românești dăruiește . . . . . 50—

C 13941-98

Bibliografie.

Au apărut:

Versuri de L via Rebreanu.

Ni se scrie:

Pe acei, ce se interesează de talentul suav, modest și fin al d-șoarei *Livia Rebreanu*, îi poate bucura cu drept cuvânt știrea, că institutul „*Cordia*“ dela *Arad* prepară spre editare cel dintâi volum de versuri al acestui talent feminin de poet.

Acum, când versul și proza românească din Ardeal sunt reprezentate de atâtea talente — sensibilitatea delicată, poezia romanțioasă, simțirea curat românească a tinerei poete *Livia Rebreanu*, promite un adevărat eveniment literar... O, câte versuri frumoase ascunde volumul! Câte senzații intime, avuțiile unui bogat suflet de femeie — vor închide versurile noiei poete!

Cu câtă dragoste aștept volumul *Liviei Rebreanu* și cu câtă dragoste îl pot aștepta toți aceia, care în orice vers semnat de numele acestei mari poete își simțeau propriile suferințe!..

E. I.
Nr. 5, anul XII. din revista „*Viața Nouă*“ cu următorul conținut: *Eug. Sperantia*. Psalmii unui păgân, V-VII. — *Matei Elian*: Din „*Cântări sfioase*“. — *T. Papahagi*: Din folklorul romantic și cel latin, II. — *Const. T. Stoika*: „*Poemul Naturii* al lui *Lucrețiu* (trad.)—*Al. Westfried*: *Cântec „Berceasă“*. — *Adhemar*: *Moștenirea fatală*. — *T. Vianu*: *Nemurire*, — *G. M. Răceanu*: *Eterna ură*. — *Mișcarea intelectuală la noi și în străinătate*: *Literatură*, *Artă*, *Marginalia*, *Supliment artistic*: *L. Bernard*, *Dansatoare*.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: *Branisce & Comp*
Redactor responsabil: *Ioan Lacea*.

Soldați!!!

Cumpărați „Cartea Soldatului II“, cea mai potrivită carte de citire în zilele aceste.

Se poate comanda la **Tipografia A. Mureșianu Branisce & Comp. în Brașov (Brassó)**, pentru 40 fileri + 5 fileri porto.

Zece bucăți, trimise recomandat, din „Cartea Soldatului II“ costă numai 4 coroane.